ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CSSSC01	Educación infantil	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0015	Desenvolvemento cognitivo e motor	2023/2024	7	213	213

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	LORENA RODRÍGUEZ MATA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

A familia profesional de Servizos Socioculturais e á Comunidade cubre, dentro do sector Produtivo de Servizos á Comunidade e Persoais, as actividades produtivas de asistencia social, as culturais e as recreativas. O currículo de Técnica Superior en Educación Infantil aparece regulado polo Decreto 226/2008 e polo Decreto 38/2010 no que se establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título de técnico/a superior en Educación Infantil. É preciso mencionar que o Real Decreto 1394/2007 do título que establece o perfil profesional da Técnica Superior en Educación Infantil e as súas ensinanzas mínimas.

A competencia xeral deste título consiste en deseñar, pór en práctica e avaliar proxectos e programas educativos de atención á infancia no primeiro ciclo de educación infantil no ámbito formal, consonte a proposta pedagóxica elaborada por un mestre ou unha mestra coa especialización en educación infantil ou título de grao equivalente, e en toda a etapa no ámbito non formal, xerando contornos seguros e en colaboración con profesionais e coas familias.
As persoas que obteñan este título han exercer a súa actividade profesional ou voluntaria no sector dos servizos ás persoas, no de servizos á comunidade, no sector da educación formal e non formal e no sector dos servizos sociais de atención á infancia.

Todos os contidos e actividades de ensinanza-aprendizaxe especificados no deseño curricular van encamiñados a que os/as alumnos/as, futuras técnicas en Educación Infantil, obteñan a cualificación profesional no campo da actividade produtiva na prestación de servizos de atención á infancia principalmente desenvolta nos seguintes ámbitos do mercado:
- Educador ou educadora infantil en primeiro ciclo de educación infantil, sempre baixo a supervisión dun mestre ou dunha mestra, en institucións públicas e privadas.
- Educador ou educadora en institucións ou en programas específicos de traballo con menores (de cero a seis anos) en situación de risco social, ou en medios de apoio familiar, seguindo as directrices doutros profesionais.
- Educador ou educadora en programas ou actividades de lecer e tempo libre infantil con menores de cero a seis anos: ludotecas, casas de cultura, bibliotecas, centros educativos, centros de lecer, granxas escola, etc.

Para o cumprimento das tarefas propias desas ocupacións, estableceuse un ciclo formativo de grao superior, Educación Infantil, que proporciona o título de Técnico/a Superior de Educación Infantil de 2000 horas. A través deste ciclo, o TSEI acada as capacidades profesionais que lle permiten lograr unha competencia xeral e as competencias profesionais, persoais e sociais que seguen:
- Programar a intervención educativa e de atención social á infancia a partir das directrices do programa da institución e das características individuais, do grupo e do contexto.
- Organizar os recursos para o desenvolvemento da actividade respondendo ás necesidades e ás características dos nenos e das nenas.
- Desenvolver as actividades programadas empregando as estratexias metodolóxicas e os recursos apropiados, e creando un clima de confianza.
- Deseñar e aplicar estratexias de actuación coas familias, no marco das finalidades e os procedementos da institución, para mellorar o proceso de intervención.
- Responder ás necesidades dos cativos e das cativas, así como das familias que requiran a participación de profesionais ou servizos, utilizando os recursos e os procedementos axeitados.
- Actuar ante continxencias relativas ás persoas, aos recursos ou ao medio, transmitindo seguridade e confianza, e aplicando, de ser o caso, os protocolos de actuación establecidos.
- Avaliar o proceso de intervención e os resultados obtidos, elaborar e xestionar a documentación asociada ao proceso, e transmitir a información co fin de mellorar a calidade do servizo.
- Manter actualizados os coñecementos científicos e técnicos relativos á propia actividade profesional, utilizando os recursos existentes para a aprendizaxe ao longo da vida.
- Actuar con autonomía e iniciativa no deseño e na realización de actividades, con respecto polas liñas pedagóxicas e de actuación da institución en que se desenvolva a actividade.

- Manter relacións fluídas cos nenos e as nenas, coas súas familias, cos membros do seu grupo e con outro persoal profesional, amosando habilidades sociais e capacidade de xestión da diversidade cultural, e achegar solucións para os conflitos que se presenten.
- Xerar contornas seguras, respectando a normativa e os protocolos de seguridade na planificación e no desenvolvemento das actividades.
- Exercer os dereitos e cumprir as obrigas que deriven das relacións laborais, consonte ao establecido na lexislación.
- Xestionar a propia carreira profesional, analizando oportunidades de emprego, autoemprego e aprendizaxe.
- Crear e xestionar unha pequena empresa, realizando o estudo da viabilidade de produtos, de planificación da produción e de comercialización.
- Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e de responsabilidade.

As cualificacións profesionais completas incluídas no título son as seguintes:
UC1027_3: Establecer e manter relacións fluídas coa comunidade educativa e coordinarse coas familias, co equipo educativo e con outros profesionais.
UC1028_3: Programar, organizar, realizar e avaliar procesos de intervención educativa de centro e de grupo de cativos e cativas.
UC1029_3: Desenvolver programas de adquisición e adestramento en hábitos de autonomía e saúde, e programas de intervención en situacións de risco.
UC1030_3: Promover e pór en práctica situacións de xogo como eixe da actividade e do desenvolvemento infantil.
UC1031_3: Desenvolver os recursos expresivos e comunicativos do neno e da nena como medio de crecemento persoal e social.
UC1032_3: Desenvolver accións para favorecer a exploración do contorno a través do contacto cos obxectos, e as relacións do cativo e da cativa cos seus iguais e coas persoas adultas.
UC1033_3: Definir, secuenciar e avaliar aprendizaxes, interpretadas no contexto do desenvolvemento infantil de cero a seis anos.
Estas UC capacitan ao alumnado para traballar en varios ámbitos que están moi presentes na nosa Comunidade, na provincia e na contorna da cidade de Pontevedra, contexto socioeconómico de influencia do CIFP A Xunqueira.

Podemos valorar con estes datos como na localización do Título de Técnico/a Superior en Educación Infantil na vila de Pontevedra as administracións educativas tiveron en conta as seguintes consideracións:
- O perfil profesional deste título está a evolucionar cara a unha maior capacidade de adaptación a diferentes ámbitos e a un aumento das funcións relacionadas coa coordinación e a mediación con familias, debido a que a normativa de conciliación da vida familiar e laboral estea a producir unha diversidade de servizos complementarios de lecer e tempo libre dirixidos a nenos e nenas destas idades.
- A crecente demanda dunha maior calidade do servizo ha provocar un descenso no número de alumnos e alumnas por aula, xunto coa xeneralización progresiva de dous membros do profesorado impartindo docencia conxunta, o que, en consecuencia, vai supor un aumento no número de postos de traballo para tales profesionais.
- As destrezas e os coñecementos relacionados coas novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicables á infancia han ter un peso cada vez maior, o que lle esixe a quen exerza esta profesión unha actualización permanente das súas capacidades.
- A implantación progresiva de sistemas e procesos de calidade que garantan a eficacia e a mellora dos servizos vaille esixir tamén maiores capacidades relacionadas coa elaboración, o seguimento e o cumprimento de protocolos nos ámbitos educativo e social.

A superación deste módulo permite ao alumnado a acreditación da seguinte unidades de competencia: UC1033_3: Definir, secuenciar e avaliar aprendizaxes, interpretadas no contexto do desenvolvemento infantil de cero a seis anos.

A programación do módulo de Desenvolvemento Cognitivo e Motor realízase de acordo co Proxecto Educativo de Centro e inclúese nas Programacións Didácticas do Departamento.

Cunha duración de 213 horas, o módulo profesional de Desenvolvemento Cognitivo e motor, contén a formación necesaria para desempeñar as seguintes funcións de organización da intervención, a propia intervención ou execución e a súa avaliación, así como a coordinación e a mediación situando as actividades profesionais asociadas a estas funcións no ámbito da atención á infancia dentro do sector de servizos educativos.

As funcións anteriormente citadas abranguen aspectos como:
- Detección de necesidades.
- Programación.
- Recollida de información.
- Organización da actuación.
- Desenvolvemento da actuación.
- Aplicación de estratexias de intervención.
- Control, seguimento e avaliación das actividades.
- Elaboración da documentación asociada.
- Derivación a outros servizos.

As actividades profesionais asociadas a estas funcións desenvólvense no ámbito de atención á infancia dentro do sector de servizos educativos.
A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais a), b), c), f), g) e l) do ciclo formativo, e as competencias a), b), c), f), g), i) e k) do título. Esta programación desenvólvese tendo en conta os obxectivos xerais do ciclo formativo asociados o mesmo, sendo a intención final do módulo conseguir que o alumnado posúa os coñecementos básicos necesarios e adquira as habilidades e destrezas indispensables para a realización de proxectos educativos que fomenten o desenvolvemento integral da infancia dende os aspectos: sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:
Planificación de estratexias, actividades e recursos para a intervención nos ámbitos sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
Posta en práctica de actividades de intervención nos ámbitos cognitivo, sensorial, motor e psicomotor.
Avaliación do proceso da intervención realizada nos ámbitos cognitivo, sensorial, motor e psicomotor, así como dos avances que se produzan nos cativos e nas cativas nestes ámbitos despois da intervención.
O currículo actual da educación infantil oriéntase a lograr un desenvolvemento integral e harmónico nos planos físico, emocional, motor, afectivo, social e cognitivo. Non debemos esquecer que segundo o Decreto 330/2009 onde se establece o currículo son tres as áreas fundamentais de traballo: o coñecemento de si mesmo/a e a autonomía persoal, o coñecemento da contorna e as linguaxes, comunicación e representación.
É importante coñecer as características da crianza ata os 6 anos posto que é aí onde se poñen as bases para o posterior desenvolvemento, xa que a súa psicoloxía, o seu sistema nervioso e a súa personalidade están en plena formación. A calidade da Educación Infantil depende, en gran medida, deste coñecemento. Hai que detectar as necesidades, carencias, posibilidades, aptitudes... dos nenos/as para dinamizalas. É, ademais, o mellor momento de descubrir e corrixir as posibles deficiencias ou atrasos. A estimulación temperá pode previr problemas posteriores. Ademais, podemos rescatar moito do aquí comentado para as nosas

aulas, sen esquecer as palabras de Montessori: "A primeira tarefa da educación é axitar a vida, pero deixala libre para que se desenvolva".

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Somos globais	Nesta unidade achegarémonos ao desenvolvemento humano dende a perspectiva das diferentes teorías da psicoloxía evolutiva.	41	20
2	Somos sensacións e percepcións	A través desta unidade traballaremos sobre o desenvolvemento sensorial das crianzas, a correcta estimulación do mesmo dende a educación infantil e o coñecemento das alteracións máis frecuentes e o quefacer profesional neste sentido.	43	20
3	Somos movementos	Nesta unidade abordaremos o desenvolvemento motor, a axeitada estimulación do mesmo e o traballo coas crianzas con alteracións motoras.	43	20
4	Somos pensamentos	A través desta unidade coñeceremos o desenvolvemento cognitivo humano, os procesos de estimulación cognitiva así como as posibles alteracións e as aportacións pedagóxicas neste sentido.	43	20
5	Somos nós	Nesta unidade afondaremos no desenvolvemento psicomotor das crianzas, as accións propias da educación infantil para a súa estimulación e as alteracións máis frecuentes.	43	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Somos globais	41

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito sensorial, analizando as teorías explicativas e as características específicas do grupo a que vai dirixido.	NO
RA2 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito motor en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixe.	NO
RA3 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito cognitivo en relación coas teorías do desenvolvemento cognitivo e das características individuais e do grupo a que se dirixe.	NO
RA5 - Pon en práctica actividades de intervención no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor en relación cos obxectivos previstos e coas características dos cativos e das cativas.	SI
RA6 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse as teorías explicativas do ámbito sensorial.
CA1.8 Delimitouse conceptualmente o desenvolvemento humano analizando o funcionamento do organismo humano e os factores que o condicionan.
CA2.4 Seleccionáronse as axudas técnicas que cumpra empregar.
CA3.1 Identificáronse as teorías explicativas do desenvolvemento cognitivo.
CA5.1 Describíronse as principais dificultades que poidan xurdir na realización das actividades.
CA5.2 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA5.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA5.4 Realizáronse as actividades consonte a planificación temporal.
CA5.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA5.6 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA5.7 Valorouse a coherencia da implantación das actividades coa planificación.
CA5.8 Respondeuse ante as continxencias.
CA5.9 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA6.6 Identificáronse as situacións en que cumpra a colaboración doutro persoal profesional.

4.1.e) Contidos

Contidos
Principais teorías explicativas do desenvolvemento sensorial.

Contidos
Factores que determinan o desenvolvemento motor.
Utilización de axudas técnicas.
Relación entre o desenvolvemento sensomotor e o cognitivo na infancia.
Actividades dirixidas a favorecer o desenvolvemento cognitivo, sensorial, motor e psicomotor.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Somos sensacións e percepcións	43

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito sensorial, analizando as teorías explicativas e as características específicas do grupo a que vai dirixido.	NO
RA5 - Pon en práctica actividades de intervención no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor en relación cos obxectivos previstos e coas características dos cativos e das cativas.	NO
RA6 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Identificáronse as características evolutivas no ámbito sensorial das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA1.3 Identificáronse as principais alteracións e os trastornos do desenvolvemento sensorial.
CA1.4 Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades, seleccionáronse recursos e organizáronse os espazos adecuados ás características evolutivas no ámbito sensorial das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA1.5 Estableceuse unha distribución temporal das actividades para se adaptaren ás características evolutivas no ámbito sensorial das persoas destinatarias, en función da súa idade.
CA1.6 Realizáronse propostas creativas e innovadoras na planificación da intervención.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Criterios de avaliación
CA1.7 Valorouse a importancia da intervención no ámbito sensorial como medio para favorecer a exploración do contorno por parte do cativo e da cativa.
CA5.2 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA5.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA5.4 Realizáronse as actividades consonte a planificación temporal.
CA5.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA5.6 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA5.7 Valorouse a coherencia da implantación das actividades coa planificación.
CA5.8 Respondeuse ante as continxencias.
CA5.9 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA6.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA6.2 Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado para as características individuais e para a idade do neno ou da nena.
CA6.3 Aplicouse o instrumento de avaliación seguindo o procedemento correcto.
CA6.4 Rexistráronse no soporte establecido os datos extraídos do proceso de avaliación.
CA6.5 Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación da intervención.
CA6.7 Identificáronse as causas dunha intervención non adecuada.
CA6.8 Adecuouse á pauta prevista a actuación e a actitude da persoa profesional.

4.2.e) Contidos

Contidos
Sensacións: clasificación; bases psicolóxicas e fisiolóxicas.
Percepción.
Sentidos: características evolutivas do seu desenvolvemento
Identificación das principais alteracións no desenvolvemento sensorial.
Identificación do tratamento educativo das alteracións no desenvolvemento sensorial.
Obxectivos da educación sensorial.
Valoración da importancia da exploración no desenvolvemento sensorial.
Organización do espazo para a realización de actividades favorecedoras do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
Selección de materiais e recursos.
Respecto polos ritmos evolutivos dos pequenos e das pequenas.
Creación de situacións afectivas e de confianza.
Técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención e do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor infantil.
Valoración da avaliación como recurso para a mellora da intervención.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Somos movementos	43

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito motor en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixe.	NO
RA5 - Pon en práctica actividades de intervención no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor en relación cos obxectivos previstos e coas características dos cativos e das cativas.	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Identificáronse as características motrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA2.2 Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades, seleccionáronse recursos e organizáronse os espazos adaptados ás características motrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA2.3 Estableceuse unha distribución temporal das actividades para se adaptaren ás características motrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA2.5 Valorouse a importancia do desenvolvemento motor na adquisición da autonomía persoal.
CA2.6 Identificáronse as principais alteracións e os trastornos do desenvolvemento motor.
CA5.2 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA5.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA5.4 Realizáronse as actividades consonte a planificación temporal.
CA5.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA5.6 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA5.7 Valorouse a coherencia da implantación das actividades coa planificación.
CA5.8 Respondeuse ante as continxencias.
CA5.9 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA6.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.

Criterios de avaliación
CA6.2 Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado para as características individuais e para a idade do neno ou da nena.
CA6.3 Aplicouse o instrumento de avaliación seguindo o procedemento correcto.
CA6.4 Rexistráronse no soporte establecido os datos extraídos do proceso de avaliación.
CA6.5 Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación da intervención.
CA6.7 Identificáronse as causas dunha intervención non adecuada.
CA6.8 Adecuouse á pauta prevista a actuación e a actitude da persoa profesional.

4.3.e) Contidos

Contidos
0Obxectivos da educación da motricidade.
Valoración dos espazos seguros para favorecer a mobilidade dos cativos e das cativas.
Identificación das bases neurofisiolóxicas do desenvolvemento motor.
Leis do desenvolvemento.
Órganos do movemento: actividade muscular.
Evolución da motricidade na idade infantil.
Desenvolvemento dos automatismos e da postura corporal nos nenos e nas nenas.
Identificación das principais alteracións no desenvolvemento motor.
Identificación do tratamento educativo das alteracións no desenvolvemento motor.
Organización do espazo para a realización de actividades favorecedoras do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
Selección de materiais e recursos.
Respecto polos ritmos evolutivos dos pequenos e das pequenas.

Contidos
Creación de situacións afectivas e de confianza. Técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención e do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor infantil. Valoración da avaliación como recurso para a mellora da intervención.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Somos pensamentos	43

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito cognitivo en relación coas teorías do desenvolvemento cognitivo e das características individuais e do grupo a que se dirixe.	NO
RA5 - Pon en práctica actividades de intervención no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor en relación cos obxectivos previstos e coas características dos cativos e das cativas.	NO
RA6 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.2 Identificáronse as características evolutivas no ámbito cognitivo das persoas destinatarias en función das súa idades.
CA3.3 Identificáronse os principais trastornos e as alteracións no desenvolvemento cognitivo.
CA3.4 Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades, seleccionáronse recursos e definíronse os espazos acordes ás características evolutivas no ámbito cognitivo dos nenos e das nenas.
CA3.5 Estableceuse unha distribución temporal das actividades para se adaptaren ás características evolutivas dos pequenos e das pequenas.
CA3.6 Fixéronse propostas creativas e innovadoras.
CA3.7 Identificáronse os procesos cognitivos básicos en función das características evolutivas das crianzas

Criterios de avaliación
CA5.2 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA5.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA5.4 Realizáronse as actividades consonte a planificación temporal.
CA5.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA5.6 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA5.7 Valorouse a coherencia da implantación das actividades coa planificación.
CA5.8 Respondeuse ante as continxencias.
CA5.9 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA6.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA6.2 Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado para as características individuais e para a idade do neno ou da nena.
CA6.3 Aplicouse o instrumento de avaliación seguindo o procedemento correcto.
CA6.4 Rexistráronse no soporte establecido os datos extraídos do proceso de avaliación.
CA6.5 Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación da intervención.
CA6.7 Identificáronse as causas dunha intervención non adecuada.
CA6.8 Adecuouse á pauta prevista a actuación e a actitude da persoa profesional.

4.4.e) Contidos

Contidos
Proceso cognitivo: intelixencia, atención e memoria, creatividade, reflexión e razoamento. Principais teorías explicativas do desenvolvemento cognitivo: teoría de Piaget.

Contidos
Relación entre o desenvolvemento sensomotor e o cognitivo na infancia.
Principais fitos evolutivos no desenvolvemento cognitivo.
Principais alteracións do desenvolvemento cognitivo e o seu tratamento educativo.
Obxectivos da intervención educativa no desenvolvemento cognitivo.
Valoración do uso das TIC como recurso para o desenvolvemento cognitivo infantil.
Organización do espazo para a realización de actividades favorecedoras do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
Selección de materiais e recursos.
Respecto polos ritmos evolutivos dos pequenos e das pequenas.
Creación de situacións afectivas e de confianza.
Técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención e do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor infantil.
Valoración da avaliación como recurso para a mellora da intervención.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Somos nós	43

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Planifica estratexias, actividades e recursos psicomotores en relación cos principios da educación psicomotriz e as características individuais e do grupo a que se dirixe.	SI
RA5 - Pon en práctica actividades de intervención no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor en relación cos obxectivos previstos e coas características dos cativos e das cativas.	NO
RA6 - Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Identificáronse os principios da educación psicomotriz.
CA4.2 Identificáronse as características psicomotrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA4.3 Formuláronse obxectivos, propuxéronse actividades, seleccionáronse recursos e definíronse os espazos acordes ás características psicomotrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA4.4 Estableceuse unha distribución temporal das actividades para se adaptaren ás características psicomotrices das persoas destinatarias en función da súa idade.
CA4.5 Identificáronse os principios e os ámbitos de actuación da educación psicomotriz.
CA4.6 Valorouse a importancia da psicomotricidade na educación infantil.
CA5.2 Organizáronse os espazos en función da actividade e das características do grupo.
CA5.3 Preparáronse os recursos materiais propios da actividade.
CA5.4 Realizáronse as actividades consonte a planificación temporal.
CA5.5 Respectáronse os ritmos e as necesidades individuais no desenvolvemento da actividade.
CA5.6 Seleccionáronse estratexias de intervención promotoras dun clima de afecto e confianza.
CA5.7 Valorouse a coherencia da implantación das actividades coa planificación.
CA5.8 Respondeuse ante as continxencias.
CA5.9 Xeráronse contornos de intervención seguros.
CA6.1 Seleccionáronse os indicadores de avaliación.
CA6.2 Seleccionouse o instrumento de avaliación apropiado para as características individuais e para a idade do neno ou da nena.
CA6.3 Aplicouse o instrumento de avaliación seguindo o procedemento correcto.

Criterios de avaliación
CA6.4 Rexistráronse no soporte establecido os datos extraídos do proceso de avaliación.
CA6.5 Interpretouse a información recollida do proceso de avaliación da intervención.
CA6.7 Identificáronse as causas dunha intervención non adecuada.
CA6.8 Adecuouse á pauta prevista a actuación e a actitude da persoa profesional.

4.5.e) Contidos

Contidos
Psicomotricidade: características e evolución.
0Coordinación psicomotriz.
Práctica psicomotriz: obxectivos.
Valoración da función globalizadora da psicomotricidade e o seu desenvolvemento cognitivo, afectivo e motor.
Análise e evolución do esquema corporal.
Análise e evolución da motricidade gráfica.
Control tónico.
Control postural.
Estruturación espazo-temporal.
Lateralidade.
Respiración.
Organización do espazo para a realización de actividades favorecedoras do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor.
Selección de materiais e recursos.
Respecto polos ritmos evolutivos dos pequenos e das pequenas.
Creación de situacións afectivas e de confianza.

Contidos
Técnicas e instrumentos para a avaliación da intervención e do desenvolvemento sensorial, motor, cognitivo e psicomotor infantil.
Valoración da avaliación como recurso para a mellora da intervención.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva do módulo quedan reflexados no deseño de cada unha das unidades didácticas. Neste senso, correspóndense cos asinados ao módulo no currículo oficial da titulación. A avaliación positiva acadarase unha vez superados todos os mínimos esixibles, é dicir, os criterios de cualificación presentes no currículo oficial da titulación.

Para a superación do módulo o alumnado ten que ter alcanzado uns resultados de aprendizaxe. O alumnado ten que ter alcanzado os seguintes procesos para superar o módulo:

- Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito sensorial, analizando as teorías explicativas e as características específicas do grupo a que vai dirixido.
- Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito motor en relación coas características individuais e do grupo a que se dirixe.
- Planifica estratexias, actividades e recursos de intervención no ámbito cognitivo en relación coas teorías do desenvolvemento cognitivo e das características individuais e do grupo a que se dirixe.
- Planifica estratexias, actividades e recursos psicomotores en relación cos principios da educación psicomotriz e as características individuais e do grupo a que se dirixe.
- Posta en práctica de actividades de intervención nos ámbitos sensorial, motor, cognitivo e psicomotor
- Avalía o proceso e o resultado da intervención realizada no ámbito sensorial, motor, cognitivo e psicomotor, argumenta as variables salientables no proceso e xustifica a súa elección.

Ao final do curso o alumnado será capaz de planificar actividades seguindo a ficha realizada na aula utilizando os recursos dos ámbitos sensorial, motor, cognitivo e psicomotriz tendo en conta as características individuais de cada persoa, incidindo e prestando atención as dificultades ou trastornos do grupo en cuestión. Terán que plasmar as medidas de atención a diversidade en cada actividade a realizar. Para concluír realizarase unha avaliación de cada actividade.

Como a programación do módulo se simplifica en A unidades didácticas (UD), a avaliación realizarase por UD. Todas as UD terán o mesmo peso específico (20%) na cualificación final do módulo. Para acadar a avaliación positiva do módulo será preciso obter unha avaliación positiva en cada unha das probas de avaliación e, polo tanto, en cada unha das UD.

A cualificación presente nos "boletíns de notas" obterase coas cualificacións das UD realizadas por completo ata o momento da avaliación trimestral correspondente.

Para avaliar as UD realizaranse diferentes tipos de proba/tarefa, especificadas no deseño das UD desta programación e utilizadas para certificar a adquisición dos criterios de avaliación por parte do alumando. Nestas probas ponderarase o peso específico de cada criterio no global da UD, obtendo a cualificación de cada UD.

Estas probas, especificadas no deseño das UD, son de diversa tipoloxía (teóricas, prácticas, teórico-prácticas, grupais, individuais, etc.). A cualificación negativa (menos de 5 puntos sobre 10), dalgunha destas probas significará a non superación dos mínimos esixibles correspondentes á UD e, polo tanto, a avaliación negativa da UD. Do mesmo xeito, a non realización dalgunha destas probas no tempo estipulado, considerarase como avaliación negativa (salvo xustificación oficial e admitida).

Nestas probas valorarase a adecuación ao solicitado na tarefa, ao nivel de complexidade e afondamento, á coherencia en estrutura e contidos do traballo, á claridade expositiva e aos recursos técnicos empregados, tanto nas presentacións escritas coma orais. Inclúense neste apartado:
- Os traballos individuais realizados: valorarase a creatividade e innovación no formato, a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións persoais fundamentadas, o cumprimento dos prazos de entrega, redacción e coherencia, ortografía, contido e presentación. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula, a orixinalidade na exposición e o contido fundamentado da mesma.
- Os traballos grupais realizados: valorarase a claridade de ideas na redacción, a capacidade de síntese, a creatividade e as reflexións grupais fundamentadas. Nas exposicións valorarase a claridade expositiva dos traballos, a adecuación cos contidos traballados na aula, a orixinalidade na elaboración e exposición, o contido fundamentado da mesma e a implicación de todos/as os/as membros do grupo. Se as tarefas se distribuíron equitativamente, si cada un se responsabilizou activamente do seu traballo, si se fixeron postas en común para que o traballo resulte coherente, si se resolveron os problemas que puideran xurdir, etc. A avaliación das probas/tarefas grupais pode ser realizada de xeito individual sendo a cualificación de cada alumna/o diferente.

A cualificación final, unha vez superadas de xeito positivo todas as probas/tarefas e UD, realizarase mediante a media aritmética das cualificacións de todas as UD.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Para recuperar os criterios de avaliación non acadados e, polo tanto, as unidades didácticas (UD) non superadas, o alumnado deberá presentarse a unhas probas teórico-práctica nas que se avaliarán os CA non superados positivamente.

Estas probas constarán de preguntas tipo test, preguntas cortas e preguntas de desenvolvemento. Tamén poderán incluír casos prácticos relacionados ca materia do módulo e das tarefas traballadas ao longo de todo o curso.

O alumnado deberá recuperar cada conxunto de CA non superadas positivamente de xeito individual.

A cualificación de cada unha destas probas corresponderá coa cualificación final dos CA en cuestión, que posteriormente se ponderarán segundo figuran na programación para obter a cualificación da UD e, posteriormente, do módulo.

A cualificación final do módulo obterase unha vez superadas todos os CA (e probas que os avalían).

O alumnado de segundo curso que teña pendente o módulo terá que realizar unha proba teórica- práctica con todos os contidos traballados ao longo do curso. Esta proba realizarase no mes de febreiro.

O alumnado de segundo pendente do módulo terá que superar todos os mínimos esixibles do módulo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado que acade perda do dereito á avaliación continua (10% de inasistencia ao módulo de xeito inxustificado), soamente será avaliado a través dunha proba extraordinaria. Porén, poderá seguir acudindo as sesións propias do módulo.

Esta proba realizarase no mes de xuño e terá carácter teórico-práctico, contendo todos os contidos pertencentes ao módulo. Para superar dita proba o alumnado deberá acadar os criterios de avaliación mínimos esixidos na programación.

Poderán establecerse diferentes contidos nas probas segundo as circunstancias do alumno ou alumna, sempre en función dos contidos e dos resultados mínimos de aprendizaxe.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O seguimento e a avaliación da programación será realizada polo docente do módulo. Esta programación será obxecto de avaliación en si mesma.

Para a elaboración desta programación tívose en conta a información previa e as características do alumnado ao que vai dirixida, o centro, o currículo do ciclo, o calendario escolar para este curso, os recursos e medios dispoñibles, etc.

Dado o carácter formativo da avaliación, a programación do módulo será avaliada e correxida de xeito continuo, de forma que permita a súa modificación ao mesmo tempo que se leva á práctica.

No momento que se detecte a necesidade de axustarse á realidade da aula e do grupo, comprobarase a eficacia e validez desta proposta curricular, propoñendo as medidas de mellora que repercutirán na mesma, así como na programación do vindeiro curso.

Periódicamente farase o seguimento da programación na aplicación informática da plataforma da Consellería no apartado de seguimento da programación. Mensualmente farase constar nas actas das reunións do departamento, a valoración do seguimento da programación.

Ao final do curso farase unha avaliación sumativa na que se valore o axuste de todos os elementos curriculares propostos nesta programación: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación. As conclusións desta avaliación final recolleranse nun documento que formará parte da memoria do módulo e do ciclo.

Na avaliación da práctica docente terase en conta a valoración feita polo propio alumnado e polo resto do profesorado do ciclo, así como a propia autoavaliación. O alumnado terá a oportunidade de avaliar tamén a función docente nos aspectos metodolóxicos referentes ao desenvolvemento dos contidos, así como nos aspectos organizativos relacionados coa dinámica de clase. Para isto poderán empregarse diversas técnicas de avaliación, como pode ser un cuestionario ou unha lista de cotexo, e tamén terase en conta a información obtida nas "Enquisas de satisfacción do labor docente".

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Segundo o establecido no artigo 28 da ORDE do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial: "ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades. Así mesmo, deberá servir para orientar e situar o alumnado en relación co perfil profesional correspondente".

Nesta sesión, o profesor ou a profesora que se encarguen da titoría darán a información dispoñible sobre as características xerais do grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan. Esta información poderá proceder, entre outras:

- Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- Dos informes ou ditames específicos do alumnado discapacitado ou con necesidades educativas especiais que poida haber no grupo.
- Da experiencia profesional previa.
- Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- Da observación do alumnado e as actividades realizadas nas primeiras semanas do curso.

Nas primeiras semanas tamén se rexistrará as necesidades informáticas e de conectividade do alumnado. Do mesmo xeito durante as primeiras sesións, realizarase unha avaliación inicial sobre o módulo. O procedemento será o seguinte:

- Cubrir a ficha de datos persoais e académicos.
- Rexistrar as situacións persoais que poidan incidir no seguimento do módulo por parte do alumnado.
- Entrega do programa do módulo e aclaración de dúbidas.
- Análise dos coñecementos previos sobre o módulo, que permitan saber o punto de partida do alumnado, e das súas expectativas sobre o módulo.

Nesta liña, ao comezo de cada unidade didáctica tamén se realizará unha avaliación dos coñecementos previos do alumnado en torno á mesma, mediante debates, dinámicas, pequenas tarefas, xogos, etc.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

No referente á atención á diversidade, a flexibilización modular de ciclos formativos consiste na autorización para que o alumnado poida cursar o ciclo formativo de xeito fragmentado por módulo cunha temporalización distinta da habitual. De forma xeral neste módulo implantaranse, conforme ás necesidades detectadas, medidas de reforzo educativo, tanto curriculares como organizativas:

- Tendo en conta a posible discapacidade física dun alumno/a (xordeira, cegueira, deficiencia motórica,...), será necesaria a adecuación no acceso o currículo.
- Tamén poderán adecuarse compoñentes básicos do currículo (contidos, metodoloxía, recursos), incidindo directamente na programación, en base ás problemáticas concretas:
- Adaptación no proceso de ensinanza-aprendizaxe aos ritmos e tempos tanto do grupo como individuais, axustando a temporalización das unidades didácticas.
- Planificación de actividades para determinar cales son os coñecementos previos do alumnado antes de iniciar o proceso de ensinanzaaprendizaxe.
- Tendo en conta os intereses do alumnado na programación e funcionalidade das aprendizaxes.
- Creación dun clima de respecto e tolerancia e valoración mutua.
- Creación dun ambiente de traballo cooperativo, de axuda mutua, un grupo de traballo que integre a alumnas/os con diversidade de intereses, motivacións e capacidades.
- Métodos alternativos de ensinanza-aprendizaxe.
- Maior tempo para a consecución dos obxectivos
- Actividades diversas diferenciadas en grao de dificultade e complexidade para traballar o mesmo contido.
- Deseñar diferentes actividades e situacións para avaliar o mesmo contido.
- Adaptando os instrumentos de avaliación ás necesidades e capacidades potenciais do alumnado.
- Materiais adaptados ás súas necesidades.
- Adecuación de espazos na aula que favorezan a mobilidade do alumnado e posibilite distintos tipos de traballo de forma simultánea e diferentes agrupamentos coa participación de todos os alumnos e alumnas.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A Lei Orgánica 2/2006 de Educación incorpora as competencias básicas ao currículo, como un dos seus elementos máis salientables. Unha das competencias introducidas é a competencia social e cidadán, básica para a comprensión da realidade na que se vive empregando o xuízo ético baseado nos propios valores e nas prácticas democráticas que deben presidir as nosas relacións.

A educación en valores tratarase de manera transversal pero tamén curricularmente pois é contido mesmo do módulo:
- A valoración dos diferentes ritmos evolutivos das persoas.
- A comprensión das diferencias entre persoas.
- A valoración da riqueza social que ofrece a pluralidade.
- O respeto á diversidade.
- A búsqueda do benestar do menor por riba de todo tipo de actuacións.
- O respeto as particularidades e diversidade das crianzas.
- Asunción do principio "Somos iguais - somos diferentes"
- Tolerancia cero ante o maltrato ó menor e ante a discriminación en función da diversidade interpersoal.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Non se prevé ningunha actividade complementaria e extraescolar concreta. Pola contra, a programación neste sentido virá determinada polos acordos tomados entre o equipo docente e o Departamento, buscando unha coordinación óptima. Tamén infuirá na toma de decisións neste senso, ademais das circunstancias, a dispoñibilidade dos servizos/recursos/instalacións da contorna. Entre as posibilidades destacan:

- Visitas aos centros de educación infantil, nas súas distintas modalidades. O obxectivo é observar tanto o desenvolvemento infantil, como o tipo de actividades, espazos, materiais, relacións cos profesionais,etc.
- Organización de obradoiros relacionados con temas de diversidade funcional ou discapacidade. Acuden ao centro especialistas que traballan neste ámbito con poboación infantil en asociacións, colexios, etc.
- Entrevistas a profesionais de ámbitos especializados coa finalidade de obter información sobre as intervencións realizadas no contexto de traballo.
- Charlas sobre a realidade educativa das escolas e diferentes aspectos relacionados coa dinámica de traballo e actividades que se realizan nas mesmas, a cargo de profesionais en exercicio.
- Participación en actividades organizadas polo centro educativo e outros centros cercanos con poboación infantil: por exemplo xornadas de xogos populares, animación á lectura, títeres, etc.

10.Outros apartados

10.1) Explicación da programación docente

O inicio de curso explicarase o seu contido ó alumnado facendo especial fincapé na distribución dos contidos, nas súas unidades didácticas, nos criterios de avaliación e nos criterios de cualificación. Ademais, o alumnado terá acceso á versión alumnado da programación do módulo na aula virtual do mesmo. Así, o alumnado deberá asinar conforme comprende os diferentes aspectos da programación.

10.2) Rexistros audiovisuais

Para realizar avaliacións e cualificacións dalgunhas probar/tarefas do alumnado (exposicións, role-playing, simulacións, etc.) poderanse realizar rexistros audiovisuais.

Esta documentación será manexada únicamente polo profesor para motivos avaliativos/cualificativos.

10.3) Lingua vehicular

A docencia do módulo realizarase en Castelán.
Do mesmo xeito, o principal material empregado para a formación e avaliación do alumnado estará deseñado na Lingua Galega e Castelán.
Porén, é posible que certos recursos de interese para o módulo (debido á súa singularidade) poidan estar redactados noutras linguas.

10.4) Horario de atención ao alumnado

Ademais da dispoñibilidade nas horas propias do módulo, o docente estará dispoñible a través do correo electrónico (lorenar@edu.xunta.gal) e a través dos foros e mensaxes da aula virtual do CIFP A Xunqueira.
A maiores, a hora de atención ao alumnado e ás familias é o venres (12:00h-13:00h).